

Gebiedsbescherming

JA, MITS-TOETS **TERSCHUUR**

Toetsing Gelders Natuurnetwerk

Datum: 27 januari 2025/ update juni 2025

Project: NNN52587

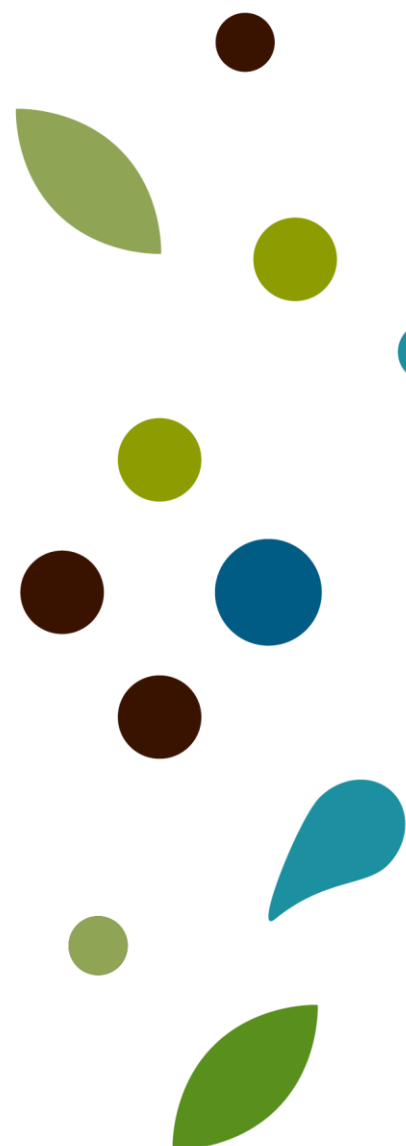
ecologisch adviesbureau

Colofon

Onderzoek	Ja, mits
Document	NT52587
Datum	27 januari 2025/Juni 2025
Locatie	Nieuw Hofweg 1 en 3; Terschuur
Opdrachtgever	Midden Nederland Makelaars B.V.
Opdrachtnemer	Ecoflect B.V.
Ecoloog	P. Wiegel
Adres	Laan 21; 8071 JG Nunspeet
Telefoon	06-12918775
Email	info@ecoflect.nl
Internet	www.ecoflect.nl
KvK-nummer	87036487
Btw-identificatienr.	NL864184311B01
Rekeningnummer	NL39 RABO 0198 8908 69

INHOUD

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.2 Planlocatie	5
1.3 Ontwikkelingen en effecten	6
2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)	7
2.1 GNN	7
2.2 Omgevingsverordening Gelderland	9
2.3 Natuurnetwerk Gelderland- deelgebied Vechtvallei.	10
3. Kernkwaliteiten	14
3.1 Beschrijving kernkwaliteiten	14
4. Maatregelen	16
4.1.1 Compensatie Gelders Natuurnetwerk	16
4.1.2 Compensatie Groene Ontwikkelingszone	16
4.2 Versterkingsmaatregelen algemeen	17
4.3 Versterkingsmaatregelen opgevoerd in rekentool	18
4.4 Versterkingsmaatregelen:	19
5. Beoordeling	24
6. Conclusie	27
Verantwoording	28
Disclaimer	29

Samenvatting

De maatregelen in het plan dragen aantoonbaar bij aan de ontwikkeldoelen van de Groene Ontwikkelingszone, door te voorzien in versterking van biodiversiteit, landschappelijke structuur, cultuurhistorie en ecologische samenhang. Daarmee past het plan binnen de "ja, mits"-benadering zoals gehanteerd door de provincie Gelderland. De ruimtelijke kwaliteit wordt duurzaam verbeterd, en het plan vormt een waardevolle impuls voor het gebied.

Uit de toetsing conform de Omgevingsverordening Gelderland wordt het volgende geconcludeerd:

- Plangebied is gelegen binnen de GO
- Per saldo en naar rato dient versterking plaats te vinden van kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen.
- De kernkwaliteiten behorend bij dit gebied ondervinden positieve effecten bij de geplande ontwikkelingen.
- Verbindingen worden versterkt
- Er vindt geen aantasting op landgoederen of wateren plaats.

Er is geen sprake van een vergunningplicht ten behoeve van het onderdeel gebiedsbescherming in de Provinciale Omgevingsverordening.

1. Inleiding

Leeswijzer: Hoofdstuk 1 beschrijft beknopt de geplande ontwikkeling. In hoofdstuk 2 wordt het geldend Provinciaal beleid beschreven waarna in hoofdstuk 3 de specifieke kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen worden behandeld. In hoofdstuk 4 wordt de onderbouwing gegeven op basis waarvan deze conclusie wordt getrokken. In hoofdstuk 5 wordt de beoogde ontwikkeling beoordeeld ten opzichte van de doelstellingen uit het voornoemde beleid om in hoofdstuk 6 de conclusie te trekken.

1.1 Aanleiding

Met de voorgenomen ontwikkelingen t.b.v. Nieuw Hofweg 1 en 3 te Verschuur heeft Midden Nederland Makelaars B.V. aan Ecofect B.V. gevraagd een Ja, mits uit te voeren t.b.v. het onderdeel gebiedsbescherming van de Omgevingsverordening Gelderland. Uit het Natuurwaardenonderzoek van Ecofect B.V. is gebleken dat de ontwikkeling plaats vindt op gronden die overlappen met Gelders Natuurnetwerk. Omdat negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten dient de ontwikkeling getoetst te worden aan dit Provinciale beleid. Voor ingrepen binnen of nabij het GNN dient – volgens het provinciaal beleid – getoetst te worden of de ingreep gevolgen heeft voor de kernkwaliteiten. Voorliggend rapport geeft inzicht in het wettelijk kader, de gebruikte methodiek en de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. De basis van deze toetsing ligt vast in de actuele regels van het Omgevingsverordening Gelderland H15 (januari 2024)

1.2 Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Nieuw Hofweg 1 en 3 te Terschuur en betreft 4 schuren en 2 woningen met bijgebouw. De schuren hebben een agrarische functie en dienen mede als opslag. De schuren zijn opgetrokken uit stenen muren en hebben golfplaten als dakbedekking. De woningen hebben een pannendak met stenen muren. De rest van de omgeving is deels bestraat met parkeergelegenheden. De rest van het plangebied is gras- en weideland. De omgeving heeft een landelijk karakter.

Figuur 1- Plan- en onderzoeksgebied

1.3 Ontwikkelingen en effecten

Initiatiefnemer is voornemens om op de huidige planlocatie de 4 schuren te slopen en de woning met bijgebouw bij elkaar te trekken. Daarnaast zal op de plek van de schuren een woning gerealiseerd worden. Ten tijde van het onderzoek waren bij Ecofect B. V. geen bouw- en ontwerpplannen bekend. Voor inhoudelijke vragen over de exacte werkzaamheden wordt verwezen naar de opdrachtgever.

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn blijvend van karakter. De functie en ecologie van het plangebied zal gelijk blijven, mogelijk zelfs verbeteren.

De ingrepen en effecten van de ingreep in relatie tot natuurwaarden:

- Grondverzet
- Aan- en afvoer materiaal
- Sloop- en Bouwwerkzaamheden
- Egaliseren terrein
- Saneren

Dit onderzoek is gericht om een inschatting te maken of beschermde soorten voorkomen en gebruik maken van de projectlocatie.

2. Gelders Natuurnetwerk (GNN)

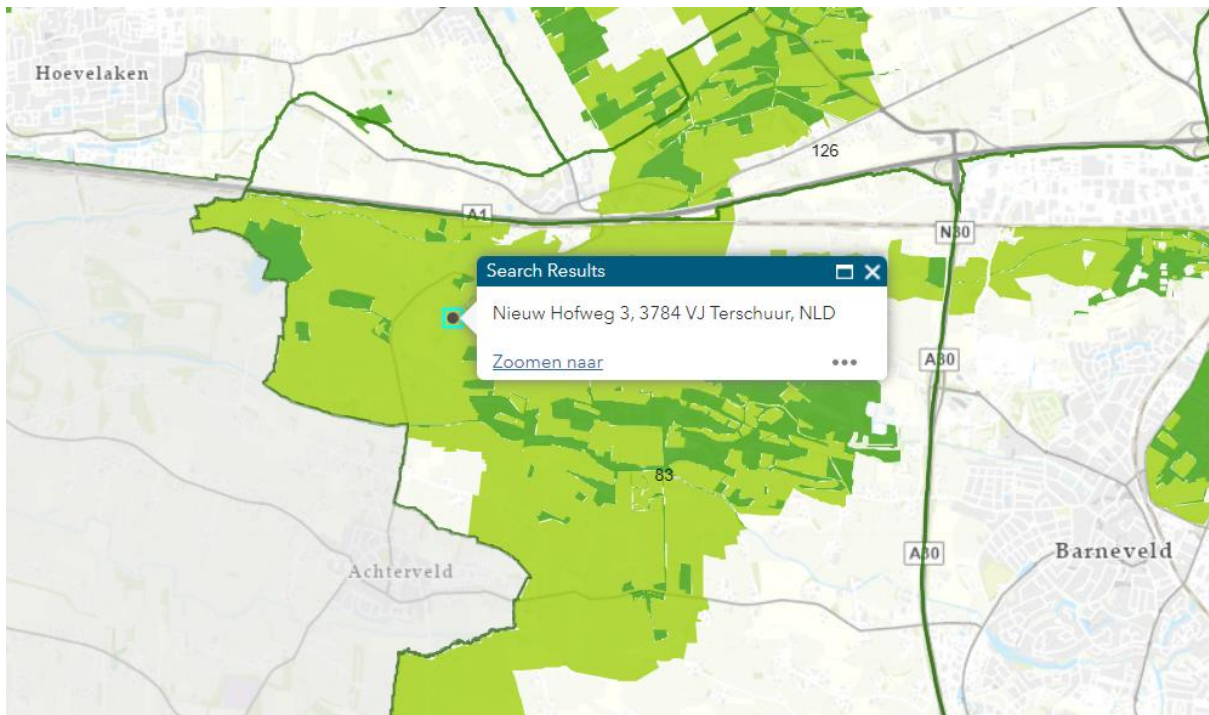
2.1 GNN

Het Gelders Natuurnetwerk is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) met delen EVZ. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen in of nabij het Natuurnetwerk Nederland (Gelders Natuurnetwerk) is sprake van planologische bescherming via ruimtelijke procedures, in het kader van de Omgevingswet. Het ruimtelijke beleid is altijd gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken', waarbij tevens rekening wordt gehouden met de onderlinge samenhang van natuurgebieden. Binnen het Natuurnetwerk Nederland (GNN) is het 'ja, mits'- regime van toepassing. Plannen, projecten of handelingen worden volgens dit regime beoordeeld. De provincies werken dit beleid nader uit in een Omgevingsverordening.

Aangezien delen van het plangebied overlappen met gronden van Natuurnetwerk Gelderland (zie figuur 2), volgt een toetsing naar de kernkwaliteiten van dit deelgebied.

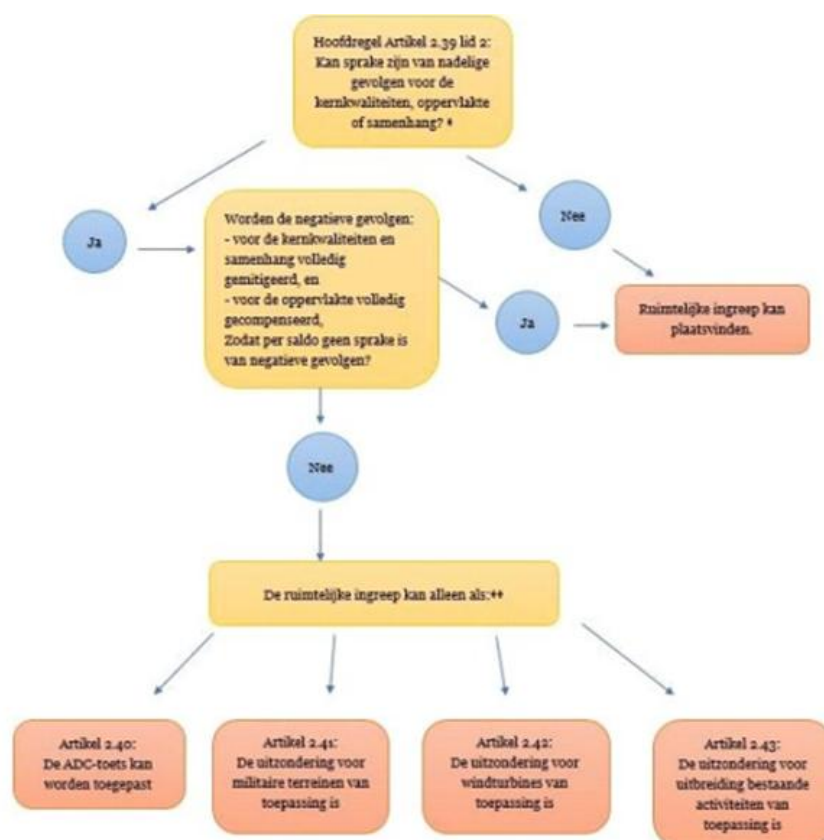

Figuur 2: Ligging planlocatie in Natuurnetwerk Nederland

2.2. Omgevingsverordening Gelderland

In Gelderland worden de volgende gebieden beschermd door regels in de Omgevingsverordening Gelderland 25-4-2025 (par 5.2.2)

Het Natuurnetwerk Gelderland is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het GNN is het landelijke netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN bestaat uit afzonderlijke natuurgebieden en uit zones die deze natuurgebieden met elkaar verbinden. De afweging voor ingrepen in het GNN gaat volgens het 'ja, mits-principe'. Ingrenen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd (zie figuur 3). Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het projectgebied. De Groene Ontwikkelingszone (GO) (Omgevingsverordening 2025, art. 5.19 en 5.25) is het gebied dat tussen en rondom natuurgebieden ligt. Hierin liggen onder andere de zogenoemde ecologische verbindingzones, de verbindende schakels tussen de natuurgebieden. Deze zones zijn aangewezen met als doel om hier de natuur- en landschapskwaliteit te versterken. Bij een ontwikkeling of activiteit in het GO moet de natuurkwaliteit worden versterkt. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer een initiatiefnemer iets wil bouwen in deze zone, tegelijkertijd de kernkwaliteiten moeten worden versterkt door aanleg van natuur- en landschapselementen.

*De hoofdregeel geldt niet voor natuurbegraafplaatsen, zie artikel 2.46 en 2.47.

**Uitzondering is gemaakt voor zeldzame natuurbeheertypen, zie artikel 2.44.

Figuur 3: voorbeeld beoordeling RO aan NNN

Artikel 5.19 (oogmerk instructieregels over de Groene ontwikkelingszone)

Deze paragraaf is opgenomen met het oog op:

- a. het bevorderen van de samenhang tussen de natuurgebieden, waardoor het Gelders natuurnetwerk versterkt wordt; en
- b. het zoneren van de overgang tussen natuurfuncties en andere functies.

Artikel 5.20 (beschermen Groene ontwikkelingszone)

- **1** Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op locaties binnen de [Groene ontwikkelingszone](#), laat het een nieuwe activiteit of ontwikkeling alleen toe als uit onderzoek blijkt dat:
 - a. de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in bijlage [Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone](#), per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt; en
 - b. de samenhang niet verloren gaat.
- **2** De versterking wordt bepaald aan de hand van de bijlage [Versterking Groene ontwikkelingszone](#).

Artikel 5.22 (onderzoek kernkwaliteiten Groene ontwikkelingszone)

1 Bij toepassing van artikel 5.20 bevat de toelichting bij het omgevingsplan een beschrijving van de resultaten van het onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de oppervlakte, samenhang en kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone.

2 In de beschrijving van de onderzoeksresultaten worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige:

- a. actuele en potentiële natuurwaarden;
- b. in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen beschermde soorten en soorten van nationale Rode lijsten; en ecologische samenhang.

3 Voor zover de ontwikkeling of activiteit daar effect op kan hebben, wordt in de beschrijving van de onderzoeksresultaten betrokken de in het gebied aanwezige:

- a. kwaliteit van water, bodem en lucht;
- b. stilte, rust en duisternis; en
- c. landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische, bodemkundige waarden en het reliëf.

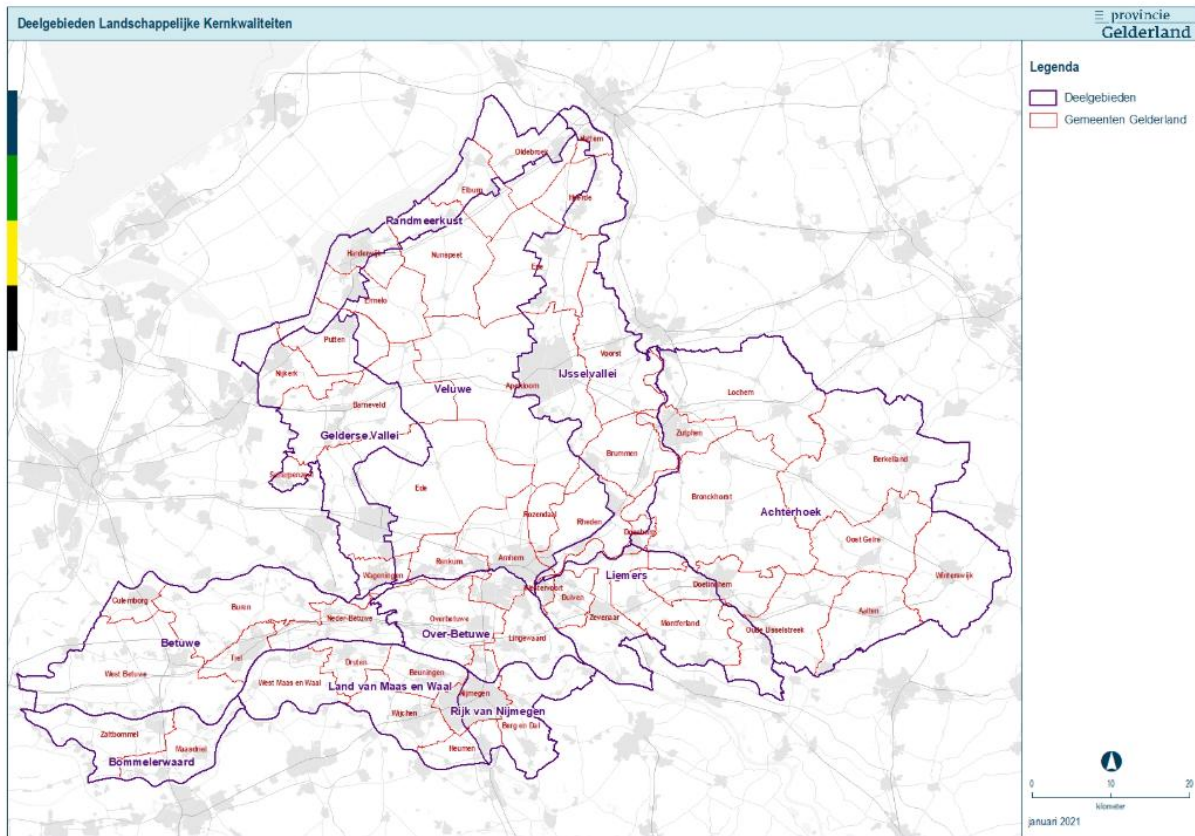
Artikel 5.23 (versterkingsplan)

Als de Groene ontwikkelingszone wordt versterkt op grond van artikel 5.20, eerste lid, onderdeel a, bevat het omgevingsplan dat de activiteit of ontwikkeling mogelijk maakt een versterkingsplan, dat in ieder geval inzicht geeft in:

- a. hoe verzekerd is dat de versterking wordt uitgevoerd;
- b. hoe monitoring van en rapportage over de uitvoering van de versterking plaatsvinden;
- c. hoe de natuur wordt ingericht en beheerd gedurende de ontwikkeltijd;
- d. de locatie waar de nadelige gevolgen voor de oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Groene ontwikkelingszone optreden; en
- e. de locatie waarop de versterking plaatsvindt.

2.3 Natuurnetwerk Gelderland- deelgebied Vechtvallei.

Binnen de provincie Gelderland is het Natuurnetwerk opgedeeld in diverse deelgebieden. Uit onderstaande figuur kan worden opgemaakt dat het plangebied binnen deelgebied Gelderse vallei- onderdeel Barneveldse Beken valt (zie figuur 4).

Figuur 4 - Deelgebieden van Natuurnetwerk Nederland binnen provincie Gelderland (bron: Overheid.nl)

Gelderse Vallei – Barneveldse beken

De Gelderse Vallei ligt ten oosten van de stuwwal Utrechtse Heuvelrug en grenst aan de provincie Gelderland. Het ontbreekt in de Gelderse Vallei aan grote en aaneengesloten natuurgebieden. Het NNN in de Gelderse Vallei bestaat voornamelijk uit kleinere natuurgebieden waar op lokaal niveau sprake is concentraties van hoge natuurwaarden. De NNN-gebieden in de Gelderse Vallei hebben een gezamenlijk oppervlak van 1668 ha en zijn onderling verbonden door een stelsel van beken, griften, kanalen, historische verdedigingslinies en inundatiegebieden. De beekdalen van de Esvelderbeek, Barneveldse beek, Modderbeek, Moorsterbeek, Lunterse beek en Heiligenbergerbeek stromen af richting het Valleikanaal en vormen ruimtelijke dragers van het landschap in de Gelderse Vallei. Deze beekdalen dragen bij aan de interne verbinding van natuur in het gebied. Op veel plaatsen zijn de beekdalen echter smal en is het een uitdaging om deze robuuster te maken doordat gronden andere functies vervullen. Er liggen kansen om de robuustheid van het NNN te versterken door natuurherstel en -uitbreiding langs beken.

Barneveldse beken

Zacht glooiend dekzandlandschap met oost-west afstromende beken De ondergrond bestaat uit een golvend dekzandlandschap met een oost-west gericht patroon van dekzandruggen en laagtes. Het deelgebied loopt

geleidelijk af van ca +20m NAP in het oosten tot ca +2m NAP in het westen. In de laagtes stromen meerdere beken waaronder de Voorthuizer/Hoevelakensche beek, de Esvelderbeek, de Barneveldsche beek en de Luntersche beek. Deze oorspronkelijk rijke laaglandbeken zijn in de laatste eeuw genormaliseerd en de dynamiek is beperkt. De brongebieden van deze beken liggen langs de westflank van de Veluwe. In deze brongebieden, maar ook elders in de laagtes, treedt schone kwel afkomstig van de stuwwal aan de oppervlakte. Richting het westen worden de beekdalen breder en bestaat de bodem deels uit veen. Het deelgebied is rijk aan microreliëf in de vorm van smalle zandige ruggen, steilranden en oude bouwlanden.

Kleinschalig kampenlandschap langs de benedenloop van de beken Het gebied ten westen van de A30 wordt in belangrijke mate gekarakteriseerd door de benedenlopen van de verschillende beken. Hier is sprake van een afwisselend, kleinschalig agrarisch cultuurlandschap dat zich voortzet in de provincie Utrecht. De delen die onderdeel zijn van landgoederen zijn goed bewaard gebleven en hebben een authentiek karakter. De gebieden daarbuiten zijn in de loop der tijd onder invloed van de landbouw sterk veranderd. • Het landschap tussen de Esvelderbeek en de Barneveldsche Beek wordt gekenmerkt door een kampenlandschap met oude en nieuwe landgoederen, kleine engcomplexen, weiden, bossen en heidevelden.

- Ten zuiden van de Barneveldsche Beek, ten oosten van de dorpen Achterveld en De Glind, is door schaalvergroting in de landbouw een groot deel van de kenmerkende beplantingselementen verdwenen. Het landschap oogt kaal en soms diffuus. Het onderscheid tussen het kampenlandschap rond het beekdal van de Barneveldsche Beek en de broek- en heideontginningen op de hogere gronden is niet meer goed herkenbaar.
- Rondom Scherpenzeel en Renswoude (U) is wederom sprake van een authentiek kampenlandschap met bosschages, kleine engcomplexen, beekdalen en heideontginningen. De Grebbelinie en de diverse landgoederen (o.a. Huis Scherpenzeel en Kasteel Renswoude, maar ook nieuwe landgoederen) geven extra 'kleur' aan het landschap.

Op verschillende plekken in het deelgebied wordt ingezet op hermeanderingsprojecten van de beken, waarbij ook groene landschapselementen, als lanen en houtwallen, worden hersteld. Agrarisch productie landschap langs de bovenloop van de beken In het oostelijke deel van het deelgebied was oorspronkelijke sprake van een gevarieerd landschap van beekdalen, engcomplexen en broek- en heideontginningen, welke nauw samenhangen met de fysieke ondergrond. Na de Tweede Wereldoorlog heeft dit gebied zich ontwikkeld tot een intensief landbouwgebied en centrum voor pluimveeteelt en zijn veel karakteristieke landschapselementen, zoals beplantingen, verdwenen, is de waterhuishouding vergaand aangepast voor de landbouw en is sprake van een hoge dichtheid aan (voormalige) boerenerven. Het onderscheid tussen de verschillende landschapstypen is niet meer herkenbaar aanwezig, beken liggen verstopt in het landschap en de natuurwaarden zijn laag. De grootste beheerder van het landschap, de landbouw, staat sterk onder druk en er is een sterke toename van niet-agrarische bedrijvigheid en landelijk wonen. Veel boerenerven hebben hun agrarische functies inmiddels verloren. In het meest oostelijke deel, langs de rand van de Veluwe rond Stroe, bij Westeneng en Otterlo is het oorspronkelijk engen- en kampenlandschap nog deels herkenbaar.

3. Kernkwaliteiten

3.1 Beschrijving kernkwaliteiten

Wezenlijke kenmerken en waarden

Stelsel van agrarisch gebied dooraderd door beken

Kernkwaliteiten

Openheid, beslotenheid & ruimtebeleving

Open engcomplexen langs de flanken van de Veluwe De engcomplexen op de flank van de Veluwe zoals Meulunterse eng en de Wekeromse eng zijn duidelijk herkenbaar door hun openheid die zich aftekent tegen de bosrand van de Veluwe. De Westeneng, Essense Eng en de aaneenschakeling van enges bij Otterlo zijn, hoewel nog grotendeels open, niet meer goed herkenbaar door het verdwijnen van de kenmerkende beplanting langs de rand van de eng. Half open coulissenlandschap Het westelijk deel is een overwegend half open coulisselandschap zonder uitgesproken open of besloten gebieden. Het landschap in het oostelijk deel is sterk vervlakt, door verdichting van oorspronkelijk open gebieden en het juist opener worden (door verdwijnen van beplanting) van besloten gebieden. Door vergaande ontwatering is ook het onderscheid tussen natte en droge landschappen verdwenen. Bakens in het landschap De diverse landgoederen en een deel van de molens, zoals bij Walderveen en Harskamp, vormen bakens in het landschap. Ook zijn vanuit de vallei de beboste stuwwallen van de Veluwe en Utrechtse heuvelrug van ver zichtbaar, waardoor deze ook oriëntatiepunten in het landschap vormen.

Ordenende structuur

Bekenstructuur (richting het Valleikanaal) Stelsel van parallel lopende grote en kleinere oost-west stromende beken. Deze beken vormen (in potentie) belangrijke structuurdragers die het oostelijke en westelijke deel van dit deelgebied met elkaar verbinden en een sterk structurerende werking kunnen hebben binnen het deelgebied. Van oudsher is er sprake van een onderscheid tussen de bovenloop (smalle, rechte, grotendeels gegraven waterloop door brongebied), de middenloop (kleine meanders langs bosschages, houtwallen en weiden) en de benedenloop (grotere slingers door een opener weidelandschap) Dit onderscheid is nu grotendeels verdwenen. Ecologische structuur over de landgoederenzone De belangrijkste ecologische waarden bevinden zich vooral langs de beken en op de landgoederen. De Groene Ontwikkelzone zet onder andere in op het ontwikkelen van een robuuste ecologische corridor tussen Veluwe en Utrechtse Heuvelrug, het 'Valleilint'. Deze corridor loopt door het deelgebied heen en is vooral verbonden aan de oude kampenlandschappen. A1-zone als as van ontwikkelingen A1-zone als bundel van snelweg, spoor en bedrijventerrein Harselaar, die als een autonome lijn het gebied van west naar oost doorsnijdt. De A30 vormt een smalle autonome lijn, haaks op de landschappelijke structuur. Straatweg Apeldoorn-Amersfoort

De Rijksweg Apeldoorn-Amersfoort loopt via de dorpen Voorthuizen en Terschuur door het gebied. Karakteristiek is het (deels) kaarsrechte tracé en het brede monumentale laanprofiel. Bij Voorthuizen is de weg via een nieuwe rondweg noordelijk om de kern geleid, maar het oude tracé is nog herkenbaar aanwezig in de kern. Een soortgelijke beschrijving geldt voor de Straatweg Arnhem-Amersfoort die parallel aan de A12 langs de kernen Woudenberg en Scherpenzeel voert. Grebbelinie De provinciegrens met Utrecht rondom

Scherpenzeel en Renswoude valt grotendeels samen met de Grebbelinie. Het ensemble van fortificaties, liniedijken en shoots- en inundatievelden vormt hier een belangrijke structuurdrager. De Valleilijn De spoorlijn Amersfoort - Ede loopt op de flank van de stuwwal en door Barneveld. Het spoor heet officieel de Valleilijn, maar wordt in de volksmond het 'Kippenlijntje' genoemd, omdat er vroeger veel kippen en eieren over vervoerd werden vanaf Barneveld.

Stad-Landrelaties

Rurale conglomeraten dooraderd door groen De verstedelijking concentreert zich binnen dit deelgebied op een tweetal plekken: de as BarneveldHarselaar-Voorthuizen en de as WoudenbergScherpenzeel-Renswoude. Hier ontstaan geleidelijk rurale 'conglomeraten.' Daarbuiten is de ontwikkeling van grootschalige nieuwbouwwijken en bedrijventerreinen beperkt. Op de as Voorthuizen-Harselaar-Barneveld transformeert het landschap tot een intensief woon-werkgebied 'Veluwepoort', waarbij de Barneveldsche Beek en Esvelderbeek zich ontwikkelen als groene geleedingszones die fungeren als uitloopgebied voor de dorpen. Een vergelijkbare ontwikkeling vindt plaats op de as Woudenberg-Scherpenzeel-Renswoude. Hier vormt te Grebbelinie een groene geleedingszone die zich tussen de dorpen door slingert. Diversiteit aan stads- en dorpsranden Het deelgebied kent een grote diversiteit aan dorps- en stadsranden. • Zachte grens, waarbij de overgang van bebouwde kom naar landschap een waardevolle rafelrand vormt waarbij bebouwing en landschap geleidelijk in elkaar over gaan. Hiervan is sprake aan de noordkant van Barneveld, de west-zuid en oostkant van Voorthuizen en de zuidrand van het nieuwe bedrijventerrein Harselaar-zuid. • Groene grens, bebouwde kom en landschap gaan abrupt in elkaar over, waarbij er sprake is van een groene beplante rand. De recreatieve verbindingen tussen bebouwde kom en landschap zijn hier niet altijd optimaal, waardoor de uitloopmogelijkheden beperkt zijn. • Harde grens: bebouwde kom en landschap gaan abrupt in elkaar over. De bebouwing is prominent zichtbaar vanuit het landschap. Dit speelt onder andere aan de A1-zijde van het bedrijventerrein Harselaar. Cluster van (verblijfs)recreatie bij Voorthuizen Tussen Voorthuizen en Garderen bevindt zich een cluster van grootschalige recreatieve voorzieningen, zoals campings, bungalowparken, golfbanen en de recreatieplas Zeumeren. De omvang van het recreatieve programma is fors en geconcentreerd en de landschappelijke inpassing is hier vooralsnog beperkt. In de rest van het deelgebied is de recreatieve betekenis zeer beperkt en ligt het vooral in de Veluwerand.

Ontwikkelingsdoelen

De volgende ontwikkelingsdoelen voor de groene ontwikkelingszone op gebied van natuurontwikkeling zijn van toepassing.

- Ontwikkeling ecologische verbinding Esvelder Beek - Barneveldse Beek: singels, graslanden, plasdrasbermen en moeraszones, aansluitend op het omringende landschap
- Vermindering barrièrewerking A1 en A30 en N802
- Ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden
- Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën
- Ontwikkeling cultuurhistorische patronen (o.a. landgoedelementen) en beheersvormen
- Ontwikkeling van het kleinschalig landschap langs de voet van de Veluwe; houtsingels, beken en (schrake) graslanden

4. Maatregelen

4.1 Oppervlakteverlies en compensatie

De versterkingsopgave is gebaseerd op de rekentool van de Provincie Gelderland. Het oppervlakteverlies op de onderdelen Natuurnetwerk Gelderland en de Groene ontwikkelingszone is als volgt opgevoerd:

Beleid	Huidig m ²	Verlies/winst m ²	Te compenseren m ²
Groene ontwikkelingszone	0,51 ha**	+0,38 ha ²	0

*Het huidige bebouwde oppervlak betreft 0,51 ha en wordt teruggebracht naar 0,13 ha (indicatief)

4.1.1 Compensatie Natuurnetwerk Nederland

Vanwege het feitelijke oppervlakteverlies/winst GNN ligt er geen compensatie-opgave voor het Natuurnetwerk Nederland. Voor kleinschalige ontwikkelingen (< 0,5 ha) wordt er aanspraak gemaakt op de compensatiepool van de Provincie Gelderland (art 5.13 Omgevingsverordening).

Fysieke compensatie is mogelijk omdat de omliggende gronden behoren tot de Groene Ontwikkelingszone.

Het stuk GNN binnen het plangebied heeft geen beheertype en de provincie heeft geen ambitie om hier een beheertype op te plaatsen/te beheren.

4.1.2 Compensatie Groene Ontwikkelingszone

Gezien het toenemend areaal van de natuur is de balans positief zonder versterkende maatregelen toe te passen. De versterkingsmaatregelen zijn berekend in de rekentool van de Provincie Gelderland – zie bijlage en §6.2

(

4.2 Versterkingsmaatregelen algemeen

Categorie

- Natuurvriendelijke oever
- Poel (max. 0,3 hectare per stuk)
- **Houtwal, houtsingel, elzensingel**
- **Struweelhaag of scheerhaag**
- **Laan (dubbele bomenrij)**
- Rij knotwilgen
- **Hoogstamboomgaard**
- Zoete plas
- Dynamisch moeras
- Nat schraalland / Vochtig hooiland
- Vochtig weidevogelgrasland
- Droge natuurgraslanden
- Kruiden- en faunarijke akker
- Ruigteveld of -zoom
- Alle typen natuurlijk bos

Speciale elementen

- Stobbenwallen
- **Takkenril/ houtstapel**
- Nestkast steen, bos- of kerkuil
- Bijenhotel
- Kleine zoogdiertunnel
- Herpetofaunatunnel
- Boombrug

- 'Hop-over'
- Loopstroken of -richels
- Afwijkende maatregel

4.3 Versterkingsmaatregelen opgevoerd in rekentool

In de rekentool zijn de volgende data ingevoerd om te komen tot een gedegen compensatieplan en versterkingsopgave:

Verliesfactor:

- Er gaat geen oppervlakte verloren
- Het gebied heeft geen beheertype
- Het type gebied pas het beste bij droge natuurgraslanden

Impactfactor:

- Er gaan 4 schuren/stallen weg 'Bedrijventerrein milieucategorie 1 en 2 (halve hectare)
 - Nieuwe functie: nee
 - Open landschap: nee
 - Aardkundige waarden: nee
 - EVZ: nee
- Dit brengt het totaal impactpunten pl -765
- Er komt 1 woningen met 20 basispunten per eenheid op een oppervlakte van maximaal 0,13 hectare
- Toeslagfactoren zijn gebaseerd op:
 - Nieuwe functie nee
 - Open landschap: nee
 - Aardkundige waarden: nee
- Ecologische verbindingszone : nee
- Dit brengt het totaal aan impactpunten op 72

Beide factoren bij elkaar opgeteld levert een totaal aan impactpunten van -693 op

Verliesfactor**Verliesfactor 1**

Categorie	Er treedt geen verlies van kernkwaliteiten op
-----------	---

Totalen

Totale oppervlakte (ha)	0,0000
Verliespunten	0

Impactfactor**Impactfactor 1**

Categorie	Bedrijventerrein milieucategorie 1 en 2
Basispunten per eenheid	1500
Aantal eenheden	-0,51

Toeslagfactoren

Is er sprake van een nieuwe functie op deze locatie?	Nee
Is er sprake van open landschap?	Nee
Voor zover het gebied BUITEN open landschap ligt; Is er sprake van aardkundige waarden?	Nee
Is er sprake van een Ecologische verbindingszone (EVZ)?	Nee

Impactpunten

Basis	-765
Incl. toeslagen	-765

Impactfactor 2

Categorie	Woningen
Basispunten per wooneenheid	20
Aantal eenheden	1
Basispunten per woonbestemming ha.	400
Aantal eenheden	0,13

Toeslagfactoren

Is er sprake van een nieuwe functie op deze locatie?	Nee
Is er sprake van open landschap?	Nee
Voor zover het gebied BUITEN open landschap ligt; Is er sprake van aardkundige waarden?	Nee

Is er sprake van een Ecologische verbindingszone (EVZ)?	Nee
Impactpunten	
Basis	72
Incl. toeslagen	72
Totalen	
Totale oppervlakte (ha), excl. windturbines	-0,3800
Impactpunten	-693
Versterkingsmaatregelen	
Versterkingsmaatregel 1	
Categorie	Afwijkende maatregel
Basispunten per eenheid	0
Aantal	0
Kortings- en toeslagfactor	
Is er sprake van een tijdelijke maatregel?	Nee
Draagt de maatregel bij aan een EVZ?	Nee
Versterkingspunten	
Basis	0
Incl. kortings- en toeslagfactor	0
Totalen	
Versterkingspunten	0
Balans versterkingsopgave en versterkingsmaatregelen	
Verliesfactor	
Totaal verliespunten	0,00
Totale oppervlakte	
Hectare	0,00
m ²	0
Impactfactor	
Totaal impactpunten	-693,00
Totale oppervlakte excl. windturbines	
Hectare	-0,38
m ²	-3800
Versterkingsopgave	
Totaal punten	-693
Versterkingsmaatregelen	
Totaal versterkingspunten	0,00
Totale oppervlakte excl. speciale elementen	
m ²	10000
Balans	
Balans = versterkingsmaatregelen - versterkingsopgave =	693

4.4 Versterkingsmaatregelen:

Er hoeven geen verplichte versterkingsmaatregelen getroffen te worden vanwege de positieve balans van 693 punten

Om de inclusiviteit van de natuur en haar waarde toch te waarborgen zijn een aantal aandachtspunten van belang bij de voorgenomen ontwikkeling.

De oprijlaan naar de nieuw te bouwen woning wordt beplant met **inheemse bomen** met een maximale hoogte van ca 15 meter. De bomen staan op een onderlinge afstand van 10 meter. Een voorbeeld van een inheemse soort is de Veldesdoorn (Acer campestre)

Bij het erf wordt een **boomgaard** gerealiseerd van 6 hoogstam fruitbomen. De soorten zijn geselecteerd op kruisbestuiving en historische fruitrassen. De boomgaard wordt omsloten door een **beukenhaag**.

Aan de achterzijde van het bijgebouw wordt een **houtsingel** aangeplant. De aanplant zal bestaan in 2 rijen. De soorten worden in groepen van 3-4 bij elkaar geplant, waarbij de onderlinge plantafstand 1,5 meter bedraagt.

Op het erf worden een aantal **solitaire bomen** aangeplant; walnoot, rode beuk en 3 pruimenbomen. Dit zijn typische erfbomen en passend in het gebied. Ook worden er **beukenhagen** aangeplant om erfcontouren aan te geven en te versterken.

Het uitbreiden van bestaande **houtwal** aan de oostelijke plangrens, draagt bij aan het versterken van de aanwezige structuren. Door het toepassen van inheemse en gebiedseigen soorten zal de biodiversiteit worden verhoogd. De lengte van de houtwal bedraagt in totaal ca 120 meter, waarbij de breedte ca 10 meter zal bedragen. De aanplant wordt in verspringend verband uitgevoerd met een wisselende plantafstand. Waarbij de hogere soorten als els, lijsterbes, berk de kern zullen vormen en de overige heesters als randbeplanting. De diverse soorten worden in groepen van 2-3 bij elkaar geplant. Hoofdzakelijk bestaat de aanplant uit lagere soorten waarbij de elzen als solitairen verspreid worden aangeplant over de lengte van de houtwal.

Vogelbosjes

De beplanting van de 5 vogelbosjes bestaat uit de inheemse soorten hondsroos en Gelderse roos. Deze soorten blijven laag en vormen geen belemmering voor de molenbiotoop. Oppervlakte bedraagt per bosje ca 50 m2. De aanplant wordt in verspringend verband uitgevoerd met een onderlinge afstand van 2 meter. Indien gewenst kunnen bestaande fruitbomen worden ingepast in de bosjes 3, 4 en 5. Na een paar jaar zal het vogelbosje meer gesloten raken. Snoeien hoeft alleen waar takken problemen geven.

De vogelbosjes in het veld versterken het historische element van de situatie van rond 1910. In deze huidige tijd wordt door het toepassen van deze elementen de biologische waarde verhoogd als voedsel en schuilplaats voor vogels en andere dieren. De aanplant wordt in verspringend verband uitgevoerd met een onderlinge afstand van 2 meter. Rekening houdend met de molenbiotoop zullen deze bosjes worden aangeplant met laag blijvende inheemse soorten als Gelderse roos en Hondsroos. Bestaande fruitbomen kunnen bij geschiktheid verplant worden in de bosjes 3, 4 en 5 en een aanvulling zijn in de vogelbosjes. De fruitbomen kunnen op den duur opgaan in de aan te planten vogelbosjes.

Laanbeplanting

De aanplant van de laanbomen vormen een lijnvormige structuur. Vleermuizen, uilen en andere dieren maken gebruik van deze structuren en aanvliegroutes. De Veldesdoorn is inheems en is een belangrijke soort als nectarbron en goed bestand tegen droogte.

Wadi en oevers

De aanwezige laagte in het terrein, welke te zien is op de hoogtekaart (AHN), wordt extra benut voor afvoer en vasthouden van regenwater. Hierdoor zal het regenwater kunnen infiltreren en wordt verdroging beperkt. De laagte wordt uitgediept tot ca 10 cm boven grondwaterstand. De oppervlakte bedraagt ca 200 m². De oevers zullen flauw overgaan naar maaiveldhoogte. Bij overtollig watertoevoer zal er een overloop plaatsvinden naar de aangrenzende watergang. De oever van de watergang zal eenzijdig worden afgevlakt met een profiel van 1:10. Lengte ca 150 m¹. Hierdoor ontstaat er een natuurlijke oever als overgang naar het aangrenzende bosgebied met de bestaande poel.

Hagen

Bestaande beukenhagen blijven gehandhaafd, het totaal wordt uitgebreid met een minimale lengte van 250 m¹. Hagen vormen een belangrijke functie als leefgebied voor diverse vogels. Hagen worden gebruikt als schuil en broedplaats.

Houtwal en singels

Door het toepassen van inheemse, bloeiende en vruchtdragende beplanting, dragen de houtwal en houtsingels bij aan de verhoging van natuurwaarden als biodiversiteit. Deze landschappelijke elementen geven daarnaast structuur aan de erfinrichting en dragen bij aan een goede overgang van bebouwing in het landschap.

5. Beoordeling

De geplande ontwikkelingen bestaan uit het slopen van de huidige opstallen en daar nieuwbouw op dezelfde bouwvlakken voor terug laten komen. Vanwege de lokale aard van de ontwikkeling kunnen negatieve effecten op de ruimtelijke condities van het GNN Gelderse Vallei - Barneveldse beken op voorhand worden uitgesloten.

De nieuwbouw zal geen gevolgen hebben voor het stelsel van meanderende waterlopen met aanliggende landgoederen of de ontwikkeling van ecologische verbindingen van het Barneveldse beekstelsel.

De overige elementen zoals singels, graslanden, plas-drasbermen en moeraszones, aansluitend op het omringende landschap blijven idem behouden en worden versterkt. Connectiviteit van de natuurelementen blijven onaangetast.

Openheid, rust, stilte, donkerte en bestaande indelingspatronen zoals de verkaveling blijven behouden. Vanwege de beperkte ontwikkelingen en toegepaste specifieke zorgplicht zullen geen abiotische veranderingen optreden.

De wezenlijke waarden en kenmerken blijven behouden.

De volgende ontwikkeldoelen worden versterkt door de landschappelijke toepassingen zoals uitgewerkt in hoofdstuk 4:

- Ontwikkeling ecologische verbinding Esvelder Beek - Barneveldse Beek: singels, graslanden, plas-drasbermen en moeraszones, aansluitend op het omringende landschap
- Ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden
- Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën
- Ontwikkeling cultuurhistorische patronen (o.a. landgoedelementen) en beheersvormen
- Ontwikkeling van het kleinschalig landschap langs de voet van de Veluwe; houtsingels, beken en (schrale) graslanden

Koppeling ontwikkeldoelen GO en versterkingsmaatregelen

De ontwikkeling ligt binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) van de provincie Gelderland. Binnen dit beleidskader geldt het uitgangspunt "ja, mits": ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan, mits zij aantoonbaar bijdragen aan de versterking van de omgevingskwaliteit. Dit betekent dat de ontwikkeling niet alleen ruimtelijk aanvaardbaar moet zijn, maar ook een meerwaarde moet opleveren voor natuur, landschap en cultuurhistorie.

Onderstaande tabel en toelichting geven inzicht in de koppeling tussen de provinciale ontwikkeldoelen voor de GO en de getroffen maatregelen binnen het plan:

Ontwikkeldoel: Ontwikkeling ecologische verbinding Esvelder Beek – Barneveldse Beek

Maatregel:

- Aanplant van **houtwallen, singels**, plas-drasbermen en moeraszones (bijv. via de wadi en afgevlakte oeverzones).
- **Wadi** van ca. 200 m² zorgt voor waterberging, infiltratie en ontwikkeling van vochtige biotopen, aansluitend op de bestaande poel.
- De natuurtechnisch vormgegeven oever met flauw profiel (1:10) vormt een geleidelijke overgang naar het bosgebied.

☒ *Bijdrage:* versterkt de ecologische verbinding en vergroot de landschappelijke samenhang tussen beekdalen en omliggende natuur.

Ontwikkeldoel: Vermindering barrièrewerking A1, A30 en N802

Maatregel:

- De aanleg van **lijnvormige beplanting** (laanbeplanting met Veldesdoorn) en hagen fungeert als begeleidende structuren en **aanvliegroutes** voor soorten zoals vleermuizen en vogels.

☒ *Bijdrage:* faciliteert veilige verplaatsing van fauna in een landschap met infrastructurele barrières.

Ontwikkeldoel: Ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden

Maatregel:

- **Afgevlakte oever** en de overgang van wadi naar omliggende gronden zorgen voor een **geleidelijke gradiënt** in vegetatie en microklimaat.
- **Houtwallen en singels** vormen fysieke en visuele overgangen tussen open cultuurgrond en bebost gebied.

☒ *Bijdrage:* bevordert de ecologische rijkdom en maakt overgangszones functioneel voor soorten met uiteenlopende habitatvoorkeuren.

Ontwikkeldoel: Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën

Maatregel:

- De combinatie van **vochtige zones, plas-drasgebieden** en **beschutting** via hagen en houtwallen levert geschikte leefgebieden op voor amfibieën.
- Zonbeschenen randzones van de wadi zijn geschikt als **opwarmplekken voor reptielen**.

☒ *Bijdrage:* realiseert nieuwe microhabitats voor soorten die in de GO als doelsoorten gelden.

Ontwikkeldoel: Ontwikkeling cultuurhistorische patronen (o.a. landgoedelementen) en beheersvormen

Maatregel:

- Aanleg van **vogelbosjes** met inheemse soorten (hondsroos en Gelderse roos), historisch passend bij de situatie rond 1910.
- Eventuele herplaatsing van bestaande **fruitbomen** sluit aan bij historische erfbebouwing.
- **Beheersmaatregelen** zoals extensief maaibeheer en beperkt snoeien versterken dit beeld.

☒ *Bijdrage:* versterkt cultuurhistorische structuur, herstelt historische beplantingspatronen en draagt bij aan beleefbaarheid van het landschap.

Ontwikkeldoel: Ontwikkeling van het kleinschalige landschap langs de voet van de Veluwe

Maatregel:

- Integrale toepassing van **houtsingels, vogelbosjes, hagen, houtwallen**, en open (schrale) graslanden rondom de wadi.
- Lijnvormige structuren (laanbomen) zorgen voor ritmiek en herkenbaarheid van het landschap.

☒ *Bijdrage:* versterkt de kleinschaligheid en identiteit van het overgangsgebied tussen Veluwe en agrarisch cultuurlandschap.

6. Conclusie

De maatregelen in het plan dragen aantoonbaar bij aan de ontwikkeldoelen van de Groene Ontwikkelingszone, door te voorzien in versterking van biodiversiteit, landschappelijke structuur, cultuurhistorie en ecologische samenhang. Daarmee past het plan binnen de "ja, mits"-benadering zoals gehanteerd door de provincie Gelderland. De ruimtelijke kwaliteit wordt duurzaam verbeterd, en het plan vormt een waardevolle impuls voor het gebied.

Uit de toetsing conform de Omgevingsverordening Gelderland wordt het volgende geconcludeerd:

- Plangebied is gelegen binnen de GO
- Per saldo en naar rato dient versterking plaats te vinden van kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen.
- De kernkwaliteiten behorend bij dit gebied ondervinden positieve effecten bij de geplande ontwikkelingen.
- Verbindingen worden versterkt
- Er vindt geen aantasting op landgoederen of wateren plaats.

Er is geen sprake van een vergunningplicht ten behoeve van het onderdeel gebiedsbescherming in de Provinciale Omgevingsverordening.

Verantwoording

Bronnen:

- NDFF. (2025).
- NDFF Verspreidingsatlas. <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- https://media.gelderland.nl/Streekgids_Gelderse_Vallei_86cf74acae.pdf
- <https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/mapviewer/index.html?layers=964801b98be147ce8d43e236e55b3c29>
- Omgevingsverordening provincie Gelderland (2024)
- <https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=507c4d2cf9054977b1e4d4d40f7ef5cc&extent=160014,458182,174393,475781,28992>

Disclaimer

Deze rapportage is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven. Niets uit deze rapportage mag, met uitzondering van de opdrachtgever, worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, kopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van Ecofect B.V., noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is. Ecofect B.V. is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen. De opdrachtgever vrijwaart Ecofect B.V. voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

© 2025 Ecofect B.V.; Nunspeet